

Acarospora cervina

Gyttrad kalkspricklav

Klass: Lecanoromycetes, **Ordning:** Acarosporales, **Familj:** Acarosporaceae, **Släkte:** Acarospora (spricklavar),
Art: *Acarospora cervina* - gyttrad kalkspricklav A.Massal. **Synonymer:**

Kännetecken

Gyttrad kalkspricklav är en skorplav med en mer eller mindre kontinuerlig bål bestående av runda till kantiga, upp till ett par mm breda, 0,4–0,6(–0,8) mm tjocka, bruna till brunrå blåareoler som kan vara vitpruinösa. Areolerna är ofta mer eller mindre täckta av c. 1 mm breda apothecier med en brun till brunrå disk utan pruina och har något upphöjda kanter. Sporerna är encelliga och ofärgade, 3–5 × 2–2,5 µm. Varje sporsäck innehåller många (fler än 100) sporer. Arten liknar kalkspricklav *A. glaucocarpa* men denna har oftast en blåvit pruina på apotheciedisken och tunnare och mer fjäll-likare blåareoler. Bålen hos *A. glaucocarpa* kan vara starkt reducerad till en smal kant runt apothecierna, något som inte förekommer hos *A. cervina*.

Utbredning och status

Gyttrad kalkspricklav förekommer i Sverige bara på Öland och Gotland. På Öland finns fyra gamla lokaler nära varandra i Tornrörområdet i NO-hörnet av Stora Alvaret samt en i Resmo socken. En ny lokal har dessutom hittats i Mörbylånga socken. På Gotland finns två gamla lokaler, båda i Hellvi socken, men arten har inte setts där sedan 1800-talet. En ny lokal på Gotland hittades dock 2001. I Norge och Finland är laven mycket sällsynt. I Danmark saknas arten, men finns spridd i övriga delar av Europa och österut åtminstone till Ukraina, samt i Nordamerika och Australien.

Ekologi

Arten förekommer liksom de flesta andra spricklavar i exponerade miljöer. Dess huvudsakliga substrat är exponerad kalksten i karstmiljöer där den främst förekommer på flata kalkhällar och mindre block. Arten är en s.k. fönsterkolonisatör på kalkstenslav *Aspicilia calcarea*, dvs den koloniserar partier där bålen vittrat av.

Hot

Förekomsterna av gyttrad kalkspricklav *A. cervina* är till synes stabila, men få. I Tornrörsområdet är vissa delar naturreservat. Arten kan hotas av igenväxning av enar och den klarar inte stark beskuggning. Kalkbrytning och andra kraftiga fysiska ingrepp är också hot.

Åtgärder

Arten bör eftersökas på fler lokaler. Vidare bör man på aktuella lokaler säkerställa att miljön hålls öppen, antingen genom bete eller regelbundna röjningar. Ingen exploatering som t. ex. kalkstensbrytning på lokaler med arten kan tillåtas.

Litteratur

Fröberg, L. 1999. Inventering av karaktärslavar på Stora Alvaret. Länsstyrelsen i Kalmar län. *Meddelanden 1999: 1*.

Författare

Ulf Arup 2001. © ArtDatabanken, SLU 2005.